

نام و نام خانوادگی	عنوان رساله	استاد/اساتید راهنما	استاد/اساتید مشاور
سید عباس یزدانفر	مردم و احیاء بافت تاریخی	دکتر هادی ندیمی	دکتر مرادی

چکیده

شهر تحت تاثیر شرایط اجتماعی- فرهنگی و توسط مردم در زمینه‌های مختلف از جمله کالبدی و کاربردی، دستخوش تغییر، تحول و دگرگونی می‌شود. شهر به صورت همزاد بشر، ظرف زندگی مردم است. اکثر شهرهای کشور، دارای محدوده گسترده- ای تحت عنوان «بافت تاریخی» هستند که به نوعی شهر قدیم را نمایندگی می‌کند. شهر قدیم در توسعه گستره جدید شهرها به سمت اضمحلال پیش می‌رود و توسعه شهر خارج از بافت تاریخی و در محدوده شهر جدید ظهور می‌کند. آن اضمحلال و این توسعه، تعادل شهر را دستخوش اغتشاش نموده است. ضرورت حفاظت از بافت تاریخی برای جلوگیری از تخریب و همچنین احیا و قرارگیری آن در فرآیند توسعه شهر در اوایل قرن بیستم در دنیا مطرح شد و به سرعت گسترش یافت و به همین صورت در کشورهای شرقی ظاهر شد. رشد شتابان توسعه فضاهای شهری جدید از یکسو و حفاظت بافت تاریخی از سوی دیگر، به افزایش فاصله توسعه و حفاظت انجامید و شهر را با معضل عدم تعادل روبرو نمود.

هدف این تحقیق، بررسی چرایی این چالش و دست‌یابی به راهکار برون‌رفت از آن است. برای این منظور با مطالعه در حوزه- های مختلف کارکردی و نظری، و با نگاه به گذشته تاریخی حفاظت و سنت حسنه مرمت، به موضوعات «ضرورت احیا» و «نقش مردم» به عنوان حاملین اصلی احیا پرداخته و نظریه احیا بافت تاریخی با رویکرد به مردم را مطرح می‌نماید. نگاه محوری تحقیق در تبیین این موضوعات، نگاهی بومی است و از منظر مبانی دینی و ارزش‌های اعتقادی که مورد قبول جامعه ایرانی- اسلامی هستند، انجام پذیرفته است. حضور محقق در فرایند تحقیق و قرار گرفتن او در کنار مردم، علاوه بر جنبه‌های کمی، کیفیت تحقیق را رقم زد. برای نشان دادن میزان مناسب بودن نظریه ارائه شده، شهر یزد، به عنوان پایلوت، انتخاب و کلیه مطالعات انجام گرفته در آن در چارچوب حفاظت، مرمت و احیا در بافت تاریخی که به نقش مردم می‌پرداخت، مورد توجه قرار گرفت و برای آزمون صحت آن در خصوص ی پروژه‌ها، نظرسنجی‌های لازم انجام شد.

مطالعات کتابخانه‌ای و نظرسنجی‌ها نشان داد که احیا بافت تاریخی فرایندی است که مقوله‌های حفاظت و مرمت را پوشش می‌دهد و احیا زندگی در ساحت بافت را رقم می‌زند. علاوه بر این، احیا ماهیت دینی دارد و نوعی عمل تکلیفی است که راه سعادت و کمال انسان را طی می‌کند. این احیا توسط مردم صورت می‌پذیرد و در مقوله‌های مختلف حفاظت و مرمت جریان دارد و ضمن مشخص نمودن وظایف دولت و کارشناسان، نقش و وظیفه کلیدی مردم را نیز آشکار می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: حفاظت- مرمت- احیا- بافت تاریخی- مردم